

Weerbaarheid in innovatieve kasteelten

23 Mei 2013

Andre van der Wurff

WAGENINGEN UR

For quality of life

Innovatie in kas teelt

Gewasbescherming

productie <-> bodemziekten en plagen

- 1925 zandcultuur en watercultuur USA
- 1950 grint (Verticillium in Anjer) NL
- 1957 Werkgroep Harmonische Bestrijding (resistentie Spint in fruit)
- 1962 Silent Spring: DDT muggen; bewustwording milieuvervuiling
- 1966 Veenbalen tomaat (zoals Anjer)
- 1967 Biologische bestrijding tegen spint in komkommer
- 1975 NL Proeven steenwol: energie
- 1989 protocol Montreal: methylbromide en ozon
- 1990 zware gronden: water – moeilijk grondstomen (zoals Aalsmeer): stap uit grond
- 1992 volledige IPM vruchtgroenten (paprika/tomaat)
- **Nu: a. Weerbaar Telen en b. Weerbaarheid in een systeem benadering**

Innovaties

Grond teelt

- *Pyrenochaeta lycopersici*
- *Meloidogyne* spp.
- *Pratylenchus* spp.
- *Verticillium dahliae*
- Wortelduizendpoot
- Virussen vector aaltjes (TRV) of gewasresten

Los van de grond teelt

- *Pythium aphanidermatum*
- *Agrobacterium rhizogenes*

Weerbaar Telen

Voorkomen van inzet van milieu - onvriendelijke gewasbescherming door duurzame alternatieven met een preventieve werking.

Bijv.

- Verhogen van steenwol matten voor betere drainage tegen *Pythium aphanidermatum*.
- Abiotische *elicitors* plantafweer (rood licht)
- *Standing army* van bestrijders van plagen.
- Toepassen van natuurlijke mechanismen (bodemweerbaarheid) voor ziekte en plaagonderdrukking in de teelt, zoals antagonisten, biostimulanten en biobemesters.

Weerbaarheid Weerbaar Telen

PENTAKEEP®

NatuGro

Weerbaarheid in Systeem benadering

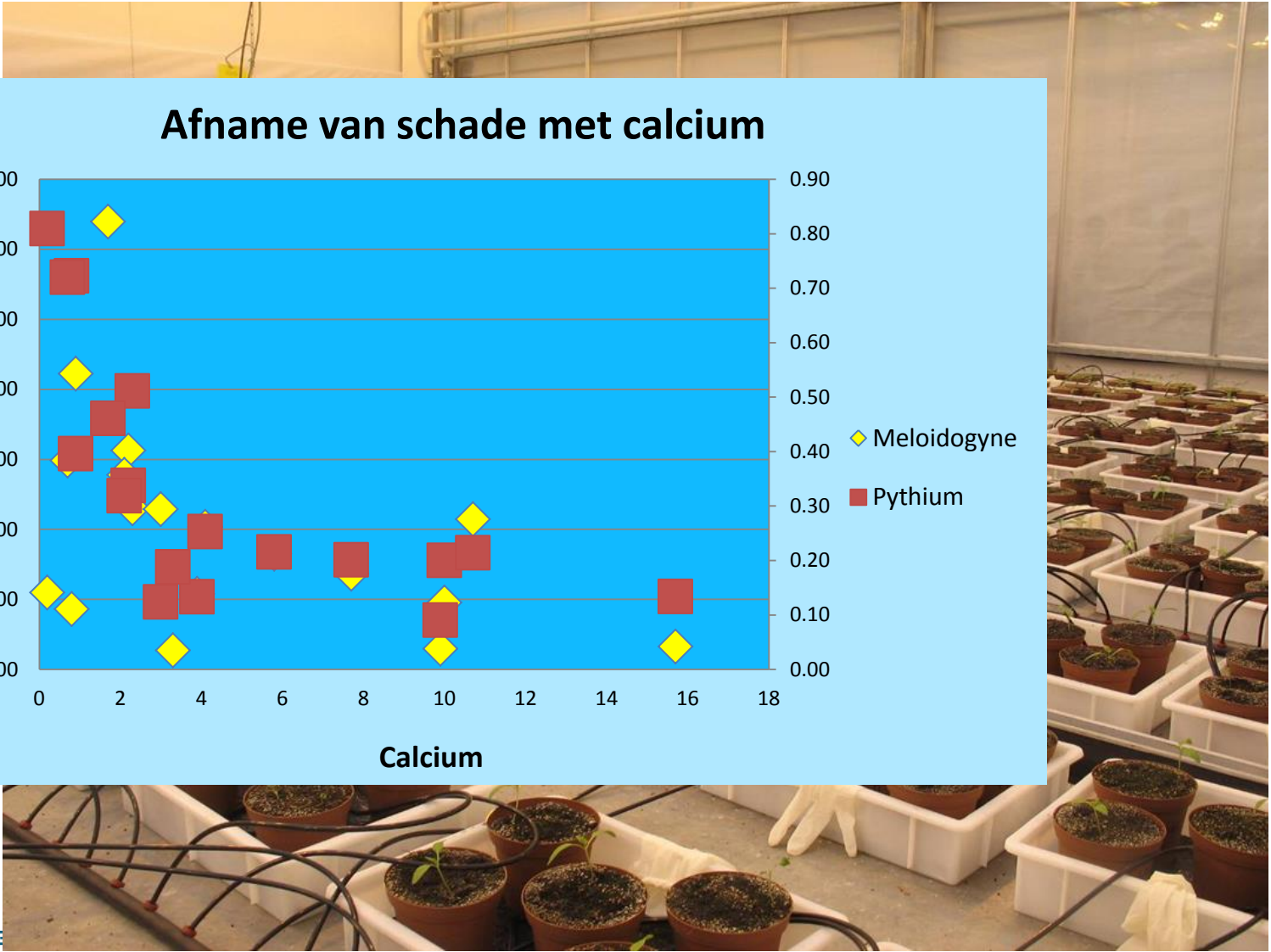
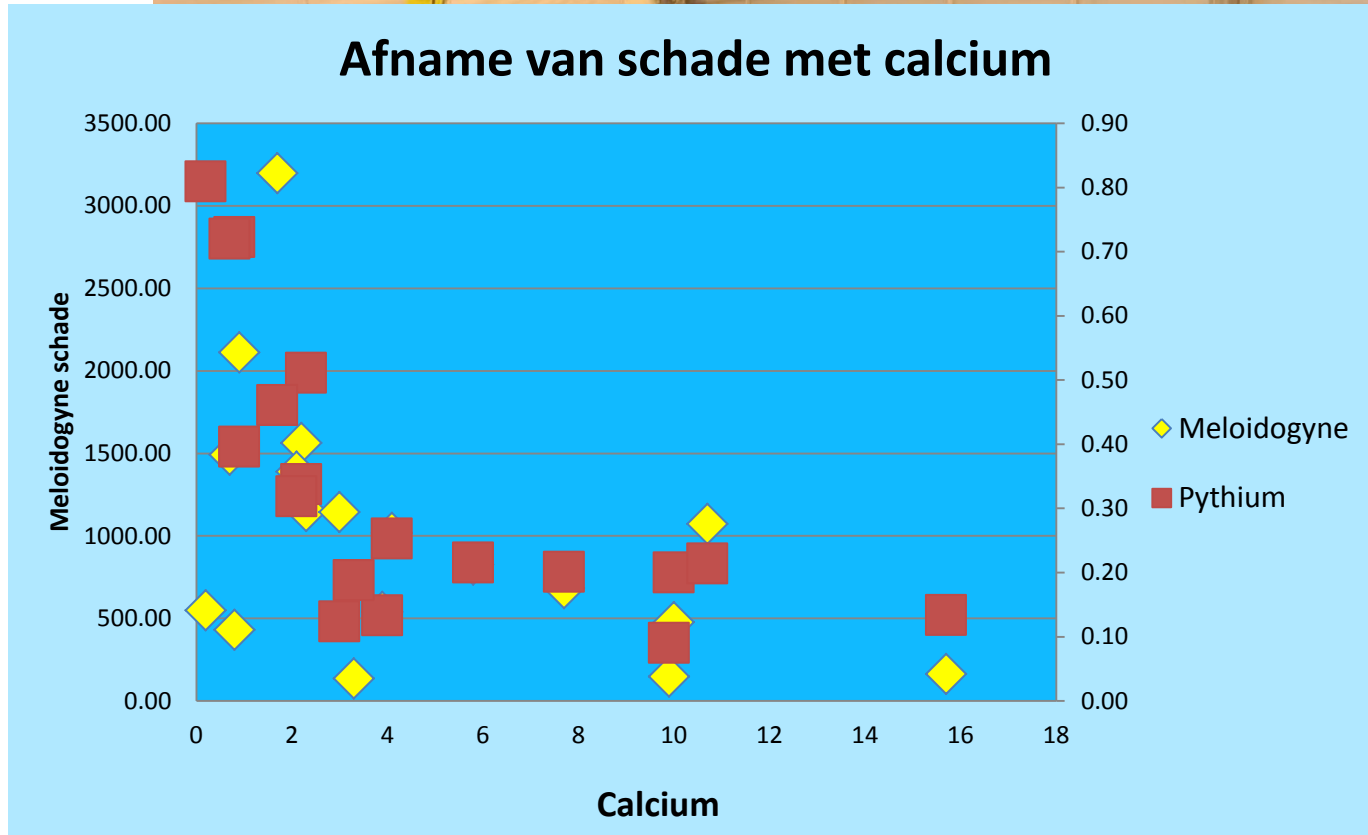
Teeltsysteem beïnvloedt ziekten en plagen

Bijv.

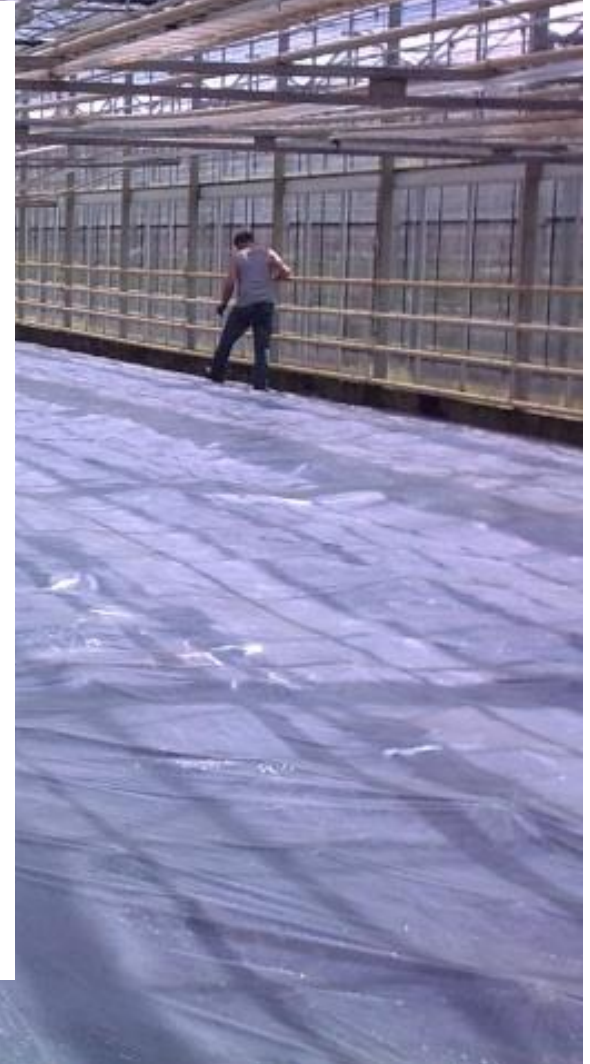
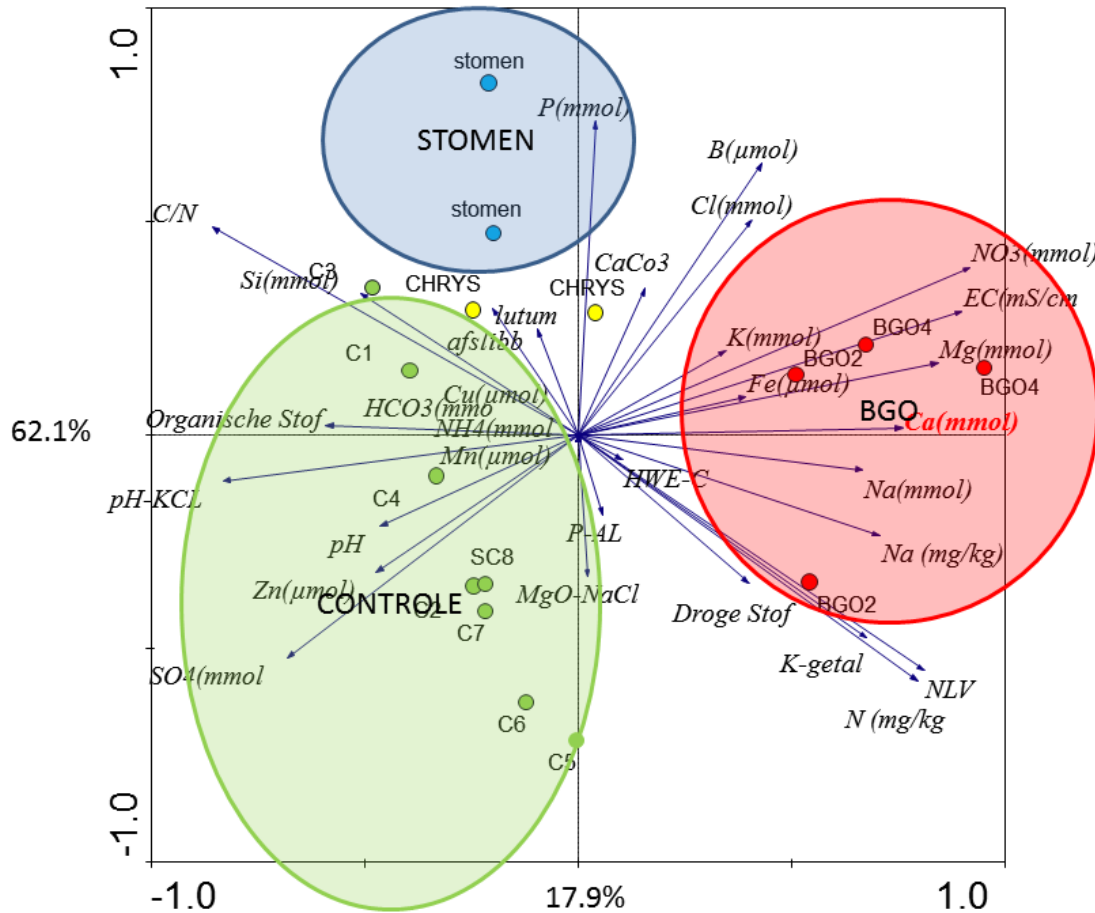
- Kas als energie bron:
  - Biologische Grondontsmetting als vervanger voor energie consumerend grondstomen
- Teelt de Grond Uit:
  - Substraatbedden sierteelt onder glas
  - Substraatbedden bolgewassen
  - Aqua-cultuur sla en chrysant
- PPS Plantgezondheid
- PPS Innovatieslag Groeisubstraten

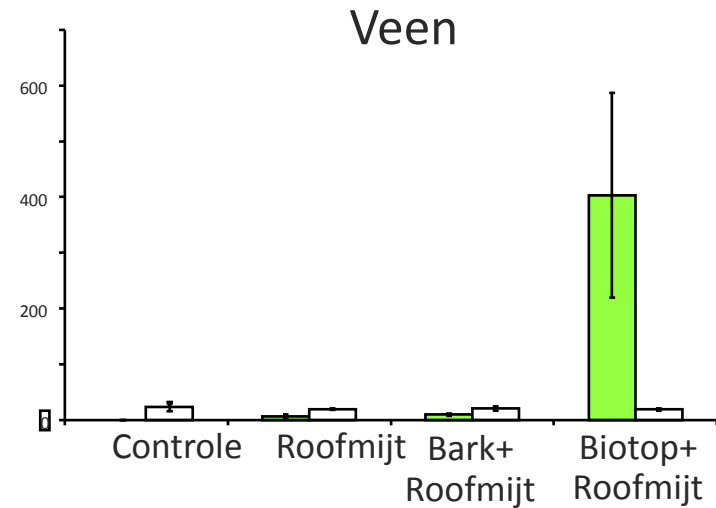
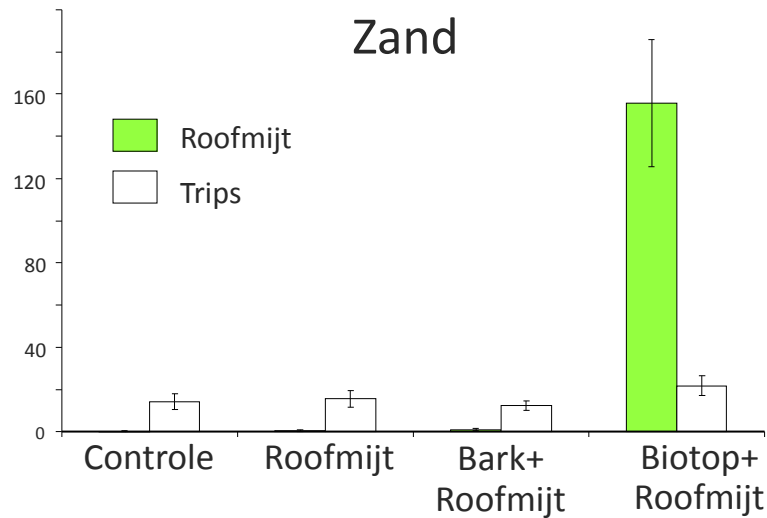
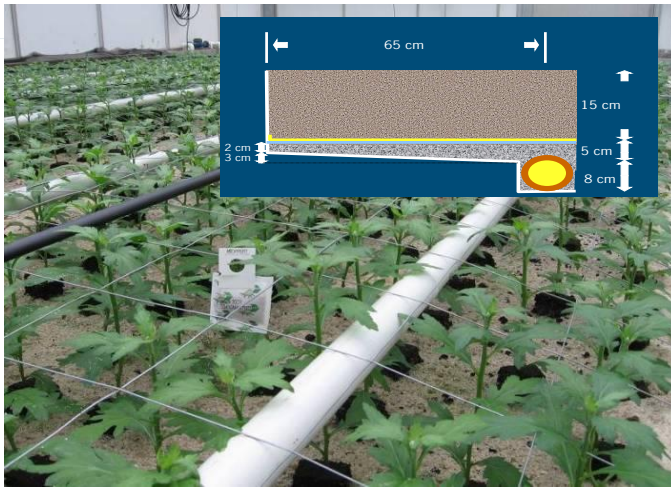
Kas als Energie bron: BGO vs. stomen

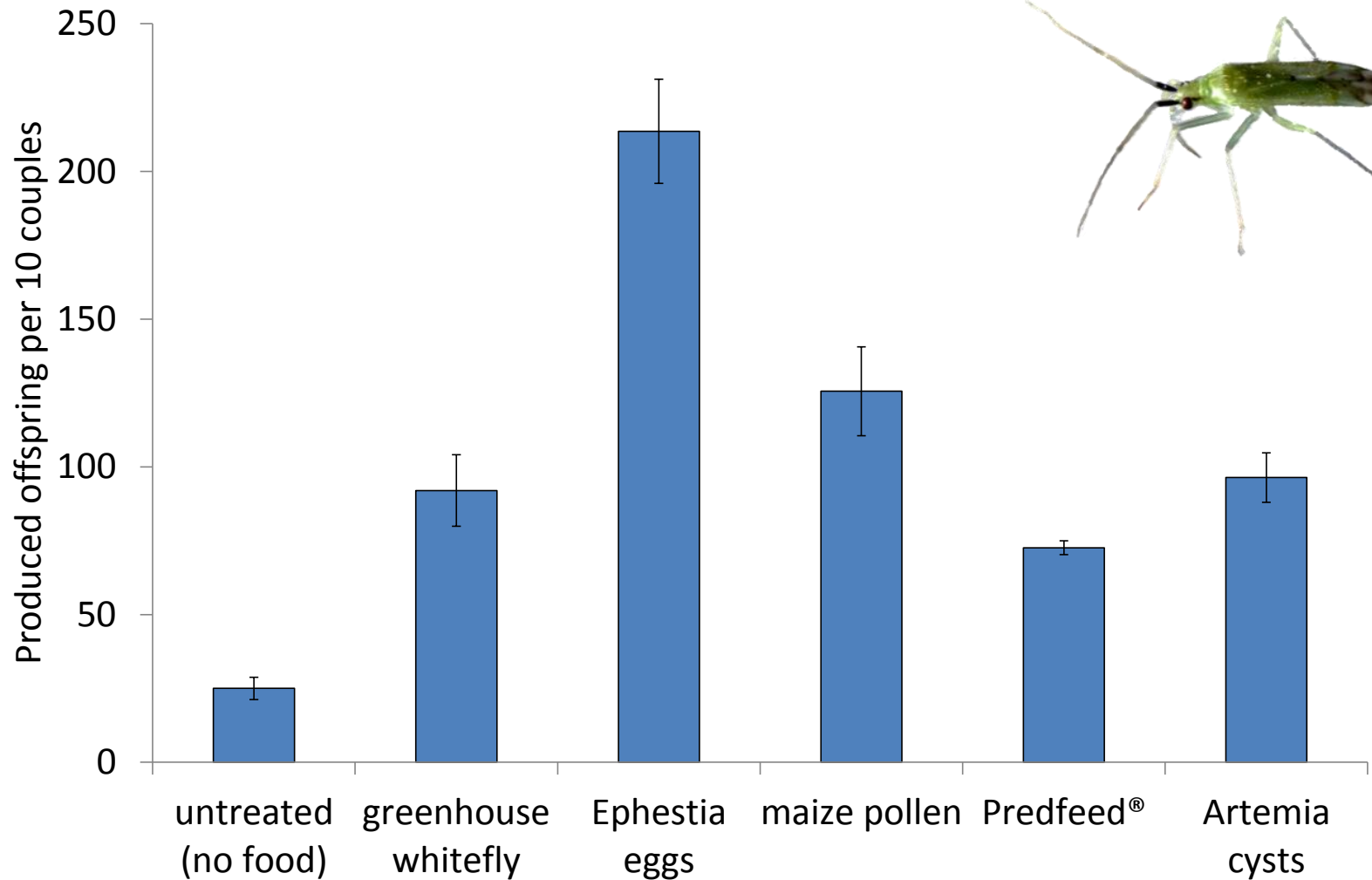
Substraatbedden sierteelt onder glas

Visie op biologische controle met natuurlijke vijanden

Alternatief voedsel *Macrolophus pygmaeus*

Teelt de Grond Uit bolgewassen

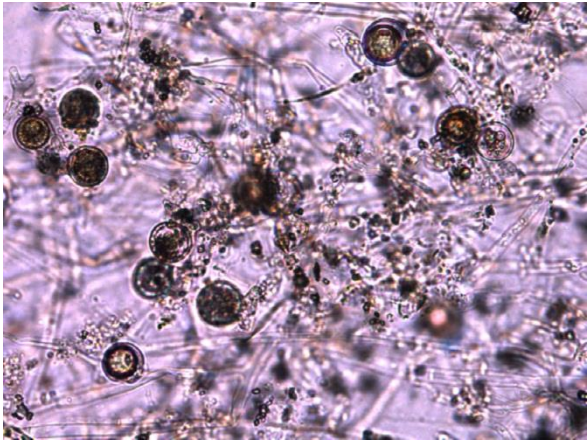

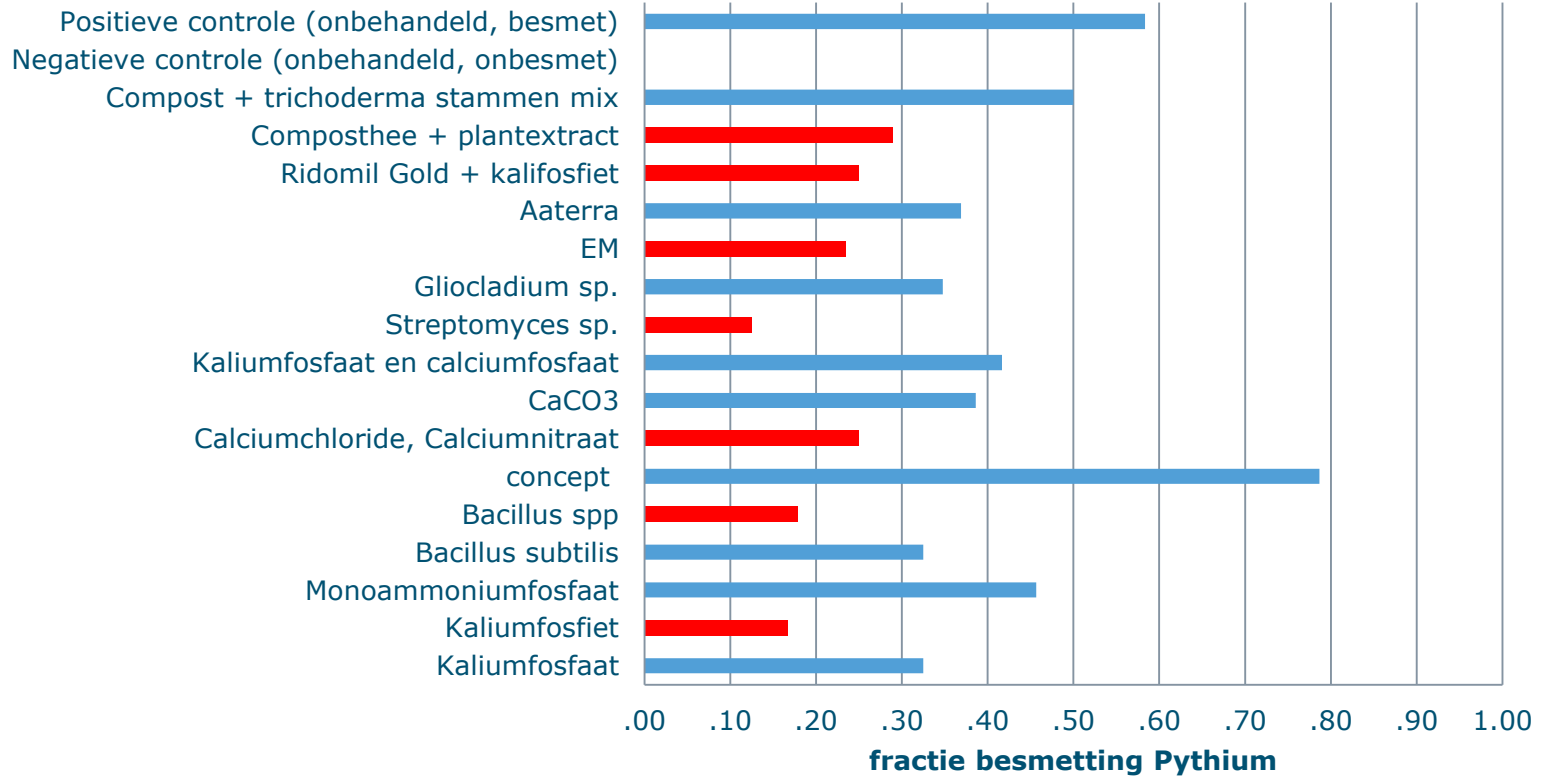
Teelt
de grond **Uit**

Aqua-cultuur chrysant

Teelt
de grond **Uit**

thema: Gewasbescherming

WEERBAAR SUBSTRAAT HEEFT DE TOEKOMST

Ieder jaar opnieuw beginnen met nieuw, schoon substraat wordt nog steeds beschouwd als de beste hygië-

voudigde het aantal bacteriën in steenwol-substraat, bleek in Duits onderzoek. "Substraat is dus al snel een bijzonder

zonder uitzondering meer bescherming tegen Pythium boden wanneer ze voor het planten niet waren gesteriliseerd. Wanneer ontsmette matten werden gekoloniseerd

Leren van de Natuur

onderzoek

kwekers

INNOVATIE

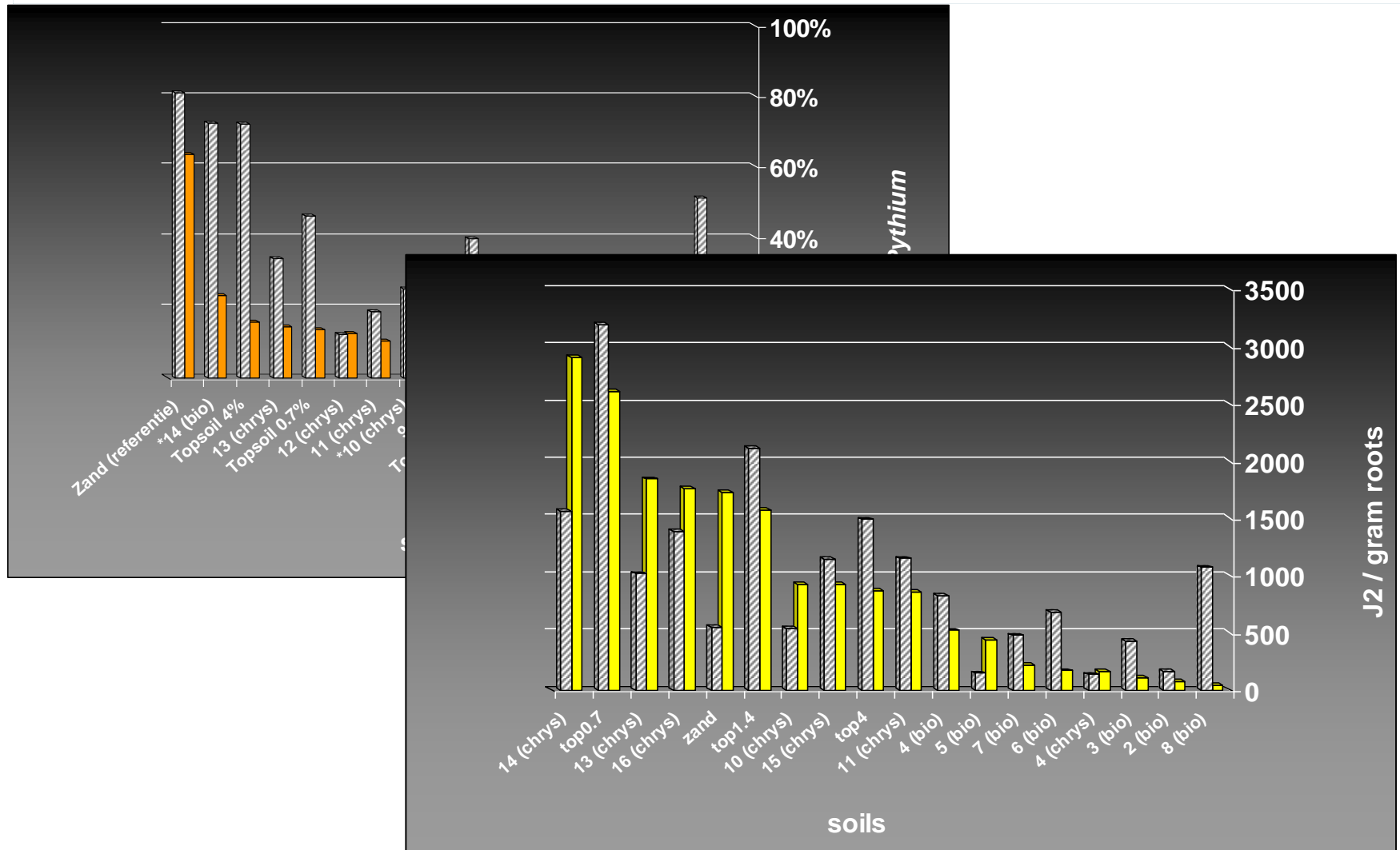
toeleveranciers

unlock the
SECRETS
IN THE
SOIL

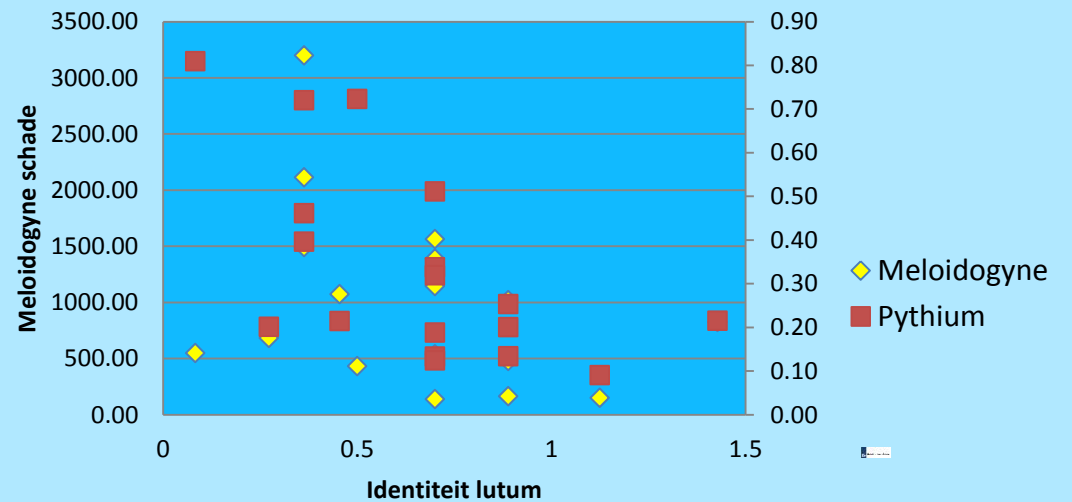
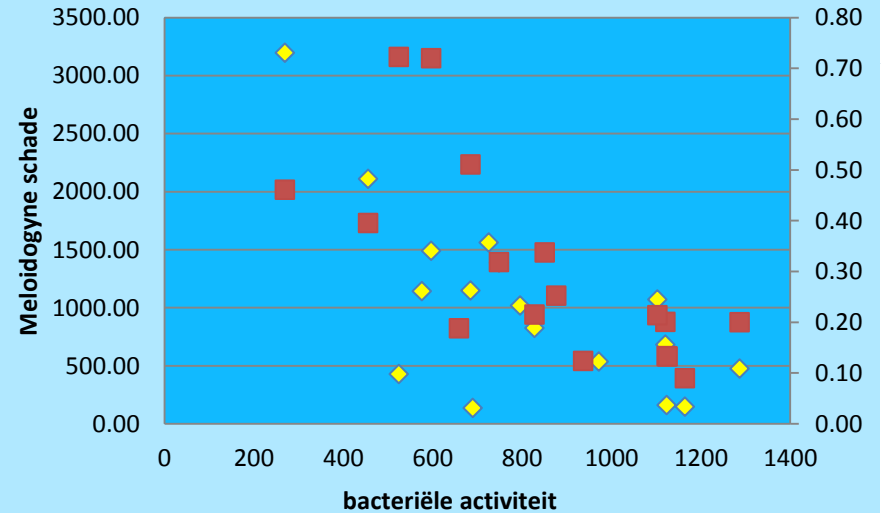
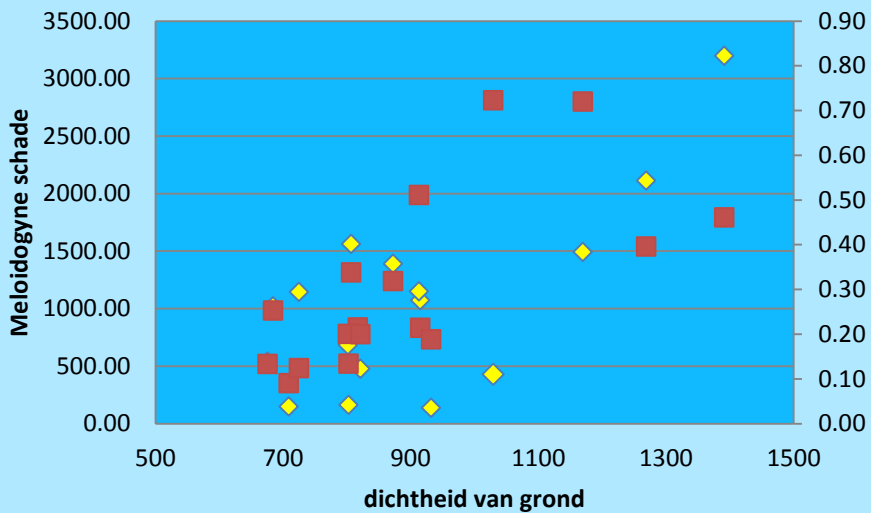

Bodemweerbaarheid kasteelten

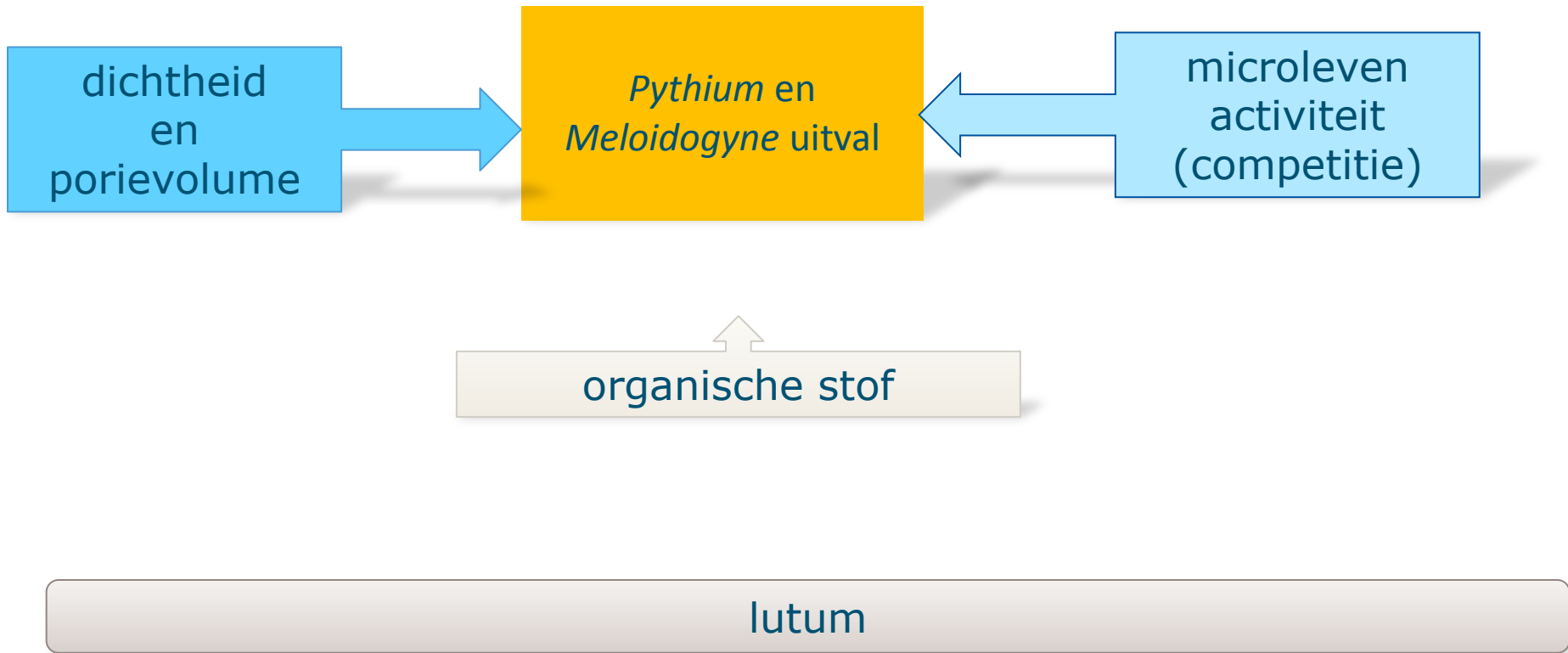

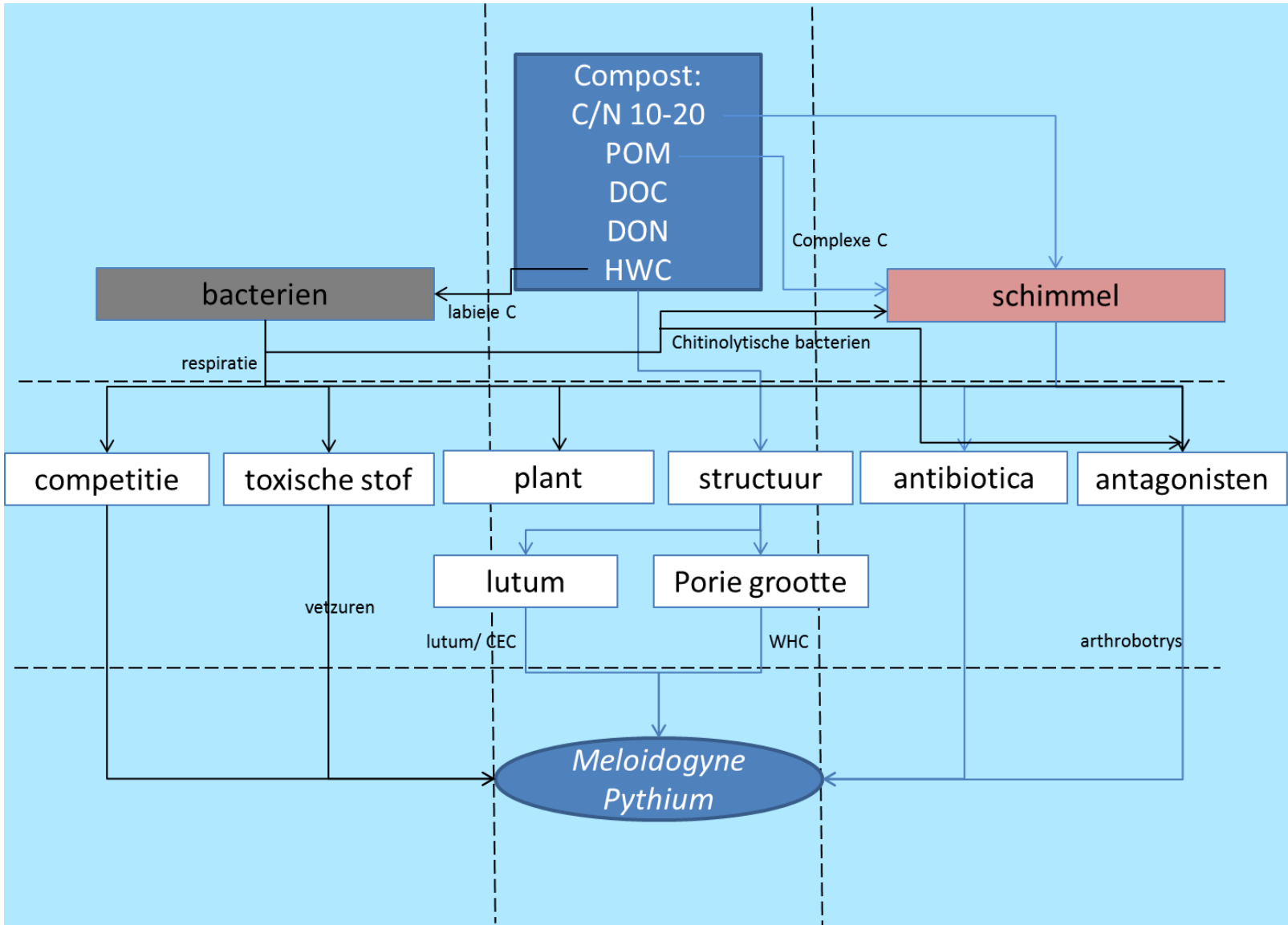
Bodemweerbaarheidsmodel

leren van de natuur

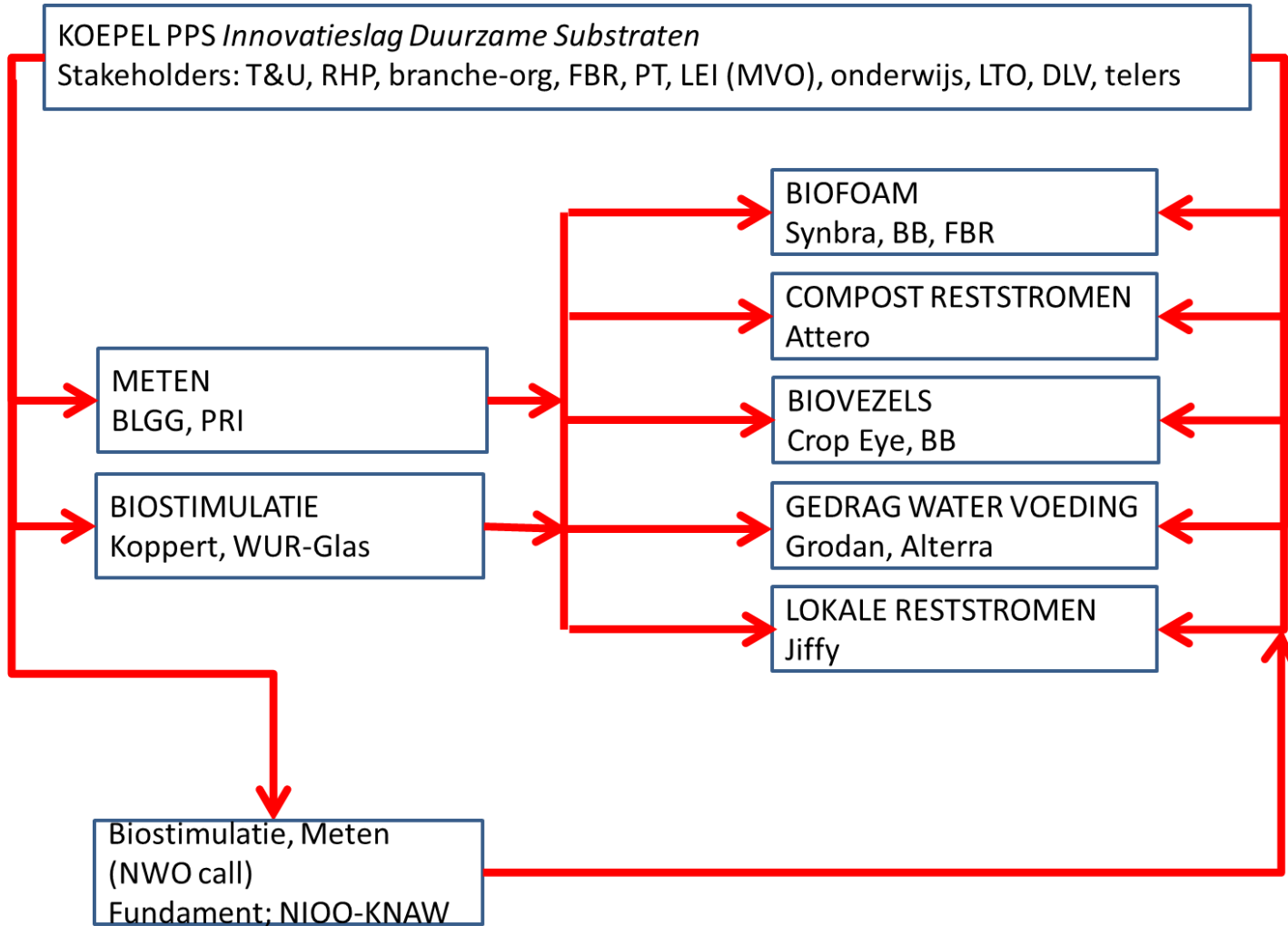

Bodemweerbaarheidmodel

PPS Innovatieslag Groeisubstraat

Weerbaarheid in de kas: Waar zijn we?

- Primaire driver van innovatie kasteelten begon met “*de primeur*” en vervolgens optimaliseren van de productie
- Teelt uit de grond door primair bodemziekten en plagen en hogere productie, daarnaast problematiek t.a.v. grondstomen, uitspoeling en wegvallen chemische grondontsmetting.
- I.h.a. Vruchtgroenten veel eerder dan snijbloemen
- Enkele tegenvallers nieuwe systemen sierteelt door ziektes (o.a. in chrysant)
- Nu systeemontwerp met criteria t.a.v. ziekten en plagen.
- Weerbaar Telen wordt als systeem door toeleveranciers in de markt gezet; maar nog veel onbekend.
- Weerbaarheid *sensu lato* is een veelbelovend duurzaam alternatief.

Bedankt voor
uw aandacht!

Zijn er vragen?

WAGENINGEN UR
For quality of life